

© Рада Європи/Європейський суд з прав людини, 2012. Цей переклад було замовлено за підтримки Трестового фонду з прав людини Ради Європи (www.coe.int/humanrightstrustfund). Переклад не є обов'язковим для Суду. Для додаткової інформації дивіться повний текст копірайту наприкінці цього документа.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Інформаційна нота про практику Суду № 137

Січень 2011

Хаас (Haas) п.Швейцарії - 31322/07

Рішення 20.1.2011 [Секція I]

Стаття 8

Позитивні обов'язки

Стаття 8-1

Повага до приватного життя

Відмова видати специфічні медикаменти, які б зробили можливим суїцид психічно хворої особи : *вісутність порушення*

Факти – Заявник близько двадцяти років хворіє на маніакально–депресивний психоз. Вважаючи, що хвороба перешкоджає йому жити гідно, він звернувся до приватної швейцарської компанії, яка пропонувала, зокрема, послуги по сприянню суїциду, із проханням допомогти йому у цьому задумі. Щоб одержати смертельний препарат, який не може бути видано без медичного рецепту, заявник марно звертався до числених лікарів–психіатрів. Він звертався також до різних федеральних і кантональних органів, з метою отримати дозвіл на одержання цієї речовини у аптеці, без рецепта, при посередництві асоціації, проте марно. Заявник звертався до адміністративних судів, зокрема, наприкінці, до Федерального суду. Постановою, яку було проголошено у листопаді 2006 року, ця вища адміністративна інстанція відмовила у позові, постановивши, що рішення про власну смерть – саме це рішення не аналізувалося по суті – слід відокремити від права на створення умов для суїциду з боку держави або третіх осіб, а таке право не передбачається Конвенцією. У Європейському Суді, заявник заявляв, що він має право припинити своє життя надійним і гідним способом, і що це право не поважається у Швейцарії, з огляду на ті умови які пред'являються для того, щоб одержати смертельну речовину, а саме наявність медичного рецепту, який неможливо одержати без поглибленої психіатричної експертизи.

Факти – Стаття 8 : кожна особа здатна керуватися і діяти відповідно до своєї власної волі, і міркування про те яким чином і як саме припиниться її життя, є одним із аспектів права особи на приватне життя. Разом із тим, у цій справі спірним є інше питання : слід визначити, чи покладається на державу, в силу статті 8, « позитивний зобов'язок » створити умови для того, щоб заявник міг би одержати без медичного рецепту смертельну речовину, яка дозволила б йому померти певно і безболісно. З цього приводу, Суд відмічає, що Держави-Учасниці Ради Європи далекі від згоди з приводу питання про те, чи має індивід право обирати, як і яким чином він завершить своє життя. Якщо у деяких державах сприяння у суїциді більше не кваліфікується як кримінальний злочин (принаймні частково), у більшості країн на вищий щабель поставлено захист життя, порівняно з його припиненням. Виходячи з цього, Суд робить висновок, що у даній галузі свобода розсуду є широкою.

Суд зважає на те, що заявник може проявляти бажання померти гідно, певно і без зайвої болі. Тим не менш Суд зважає і на те, що нормативна вимога у швейцарському праві щодо наявності рецепту для одержання смертельної речовини має законну мету. Йдеться саме про необхідність захистити особу від завчасного рішення, а також попередити зловживання, пов'язані із ризиком, який являє собою система створення умов для суїциду. Суд поділяє точку зору Федерального суду, згідно якої право на життя покладає на держави обов'язок зважати на те, що рішення про припинення життя пов'язане із вільним волевиявленням особи, і враховувати це на процесуальному рівні. Вимога, щодо наявності всебічної психіатричної експертизи є заходом який може задовольнити цей обов'язок. Залишається розглянути питання, чи мав заявник доступ до медичної експертизи яка дозволяла б йому одержати смертельну речовину. У протилежному випадку його право вибору, коли і як саме померти було б теоретичним і ілюзорним. Суд не переконаний, що заявник, як він претендує, був позбавлений можливості звернутися до відповідного спеціаліста.

Зважаючи на всі вищенаведені міркування в цілому, і на свободу розсуду яку мають національні органи у даній галузі, Суд вважає, що навіть якщо припустити, що держави мали б позитивний обов'язок передбачити засоби, що дозволяли полегшити суїцид, швейцарські національні суди не порушили цього обов'язку у даній справі.

Висновок : відсутність порушення (одноголосно).

© Рада Європи/Європейський суд з прав людини, 2012.

Офіційними мовами Європейського суду з прав людини є англійська та французька мови. Цей переклад підготовлено на замовлення і за підтримки Цільового фонду «Права людини» Ради Європи (www.coe.int/humanrightstrustfund). Він не є зобов'язальним для Суду і Суд також не несе відповідальності за його якість. Переклад можна завантажити з електронної бази рішень (HUDOC) Європейського Суду з прав людини (<http://hudoc.echr.coe.int>) або з будь-якої іншої бази, в якій його розміщено з дозволу Суду. Копіювання тексту перекладу допускається в некомерційних цілях за умови наведення повної назви справи, разом із вищенаведеним повідомленням про авторські права та посиланням на Цільовий фонд «Права людини». З питань, пов'язаних з наміром використати ту чи іншу частину цього перекладу в комерційних цілях, прохання звертатися за адресою publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.